

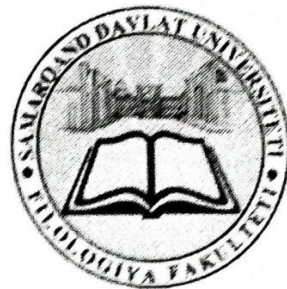

ВАЗОРАТИ ТАЪЛИМИ ОЛЙ, ФАН ВА
ИНОВАТСИЯҲОИ РЕСПУБЛИКАИ

ЎЗБЕКИСТОН

ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ
САМАРҚАНД

БА НОМИ ШАРОФ РАШИДОВ

Ба рўйхат гирифта шуд:

№ ДБ-60230100-3.10

«2» 10 соли 2024

“ТАСДИК МЕНАМОЯМ”

Ректори ДДС

Р.И.Халимурадов

«2» 10 соли 2024

ДАСТУРИ ТАЪЛИМИЙ

аз фанни

БАЛОҒАТ ВА САНЪАТИ СУХАНВАРӢ

Соҳаи дониш:	200 000	- Соҳаи санъат ва фанҳои гуманитарӣ
Соҳаи таълим:	230 000	-Забонҳо
Равиши таълим:	60230100	-Филология ва омӯзиши забонҳо (забони тоҷикӣ)

Фан/Коди модул TF2804		Соли хониши 2027-2028	Семестр 8	ECTS-Кредитҳо 4	
Фан/ Намуди Фан: Интихобӣ		Забони таълим Тоҷикӣ		Ҳаҷми соатҳои ҳафтаина дарс 4	
1	Номи фан		Машғулоти аудиторӣ (соат)	Таълими мустиқил (соат)	Ҷамъи сарборӣ (соат)
	Балоғат ва санъати суханварӣ		48	72	120

Мақсад фан (МФ)	
МФ1	I. МАЗМУНИ ФАН Мақсад –масъалаҳои калом ва суҳан, таърихи пайдоиши суҳанварӣ ва давраҳои асосии инкишофи он, балоғат ва фасоҳат, илми маонӣ, муҳаварат ва суҳанварӣ, латофати таъъ ва риояти одоб дар санъати суҳанварӣ, навъҳои суҳанварӣ мавриди баррасӣ қарор ёфтааст. Мутаносибияти балоғат ва санъати суҳанварӣ низ барои мутахассисони илми адабиётшиносӣ зарурат дорад. Дастури таълимӣ барои такмил ва инкишофи ҷараёни таълим дар мактабҳои таълими умумӣ, муассисаҳои таълимии миёнаи махсус, барои тайёр намудани кадрҳои баландихтисос, амиқан омӯхтани фанҳои тахассусӣ, тайёр намудани мутахассисон ва ходимони илмӣ ва таъмини самаранокии таълими ҷамагонӣ арзишманд хоҳад буд.

Мазмуни фан	
II. ҚИСМАТИ АСОСИИ НАЗАРӢ (машғулоти маърузавӣ)	
II.I. Ба таркиби фан мавзӯҳои мазкур дохил мешавад:	
Шакли машғулоти: маъруза (М)	
M1	Балоғат ва суҳанварӣ ҳамчун фан. Мақсад ва вазифаи фанни “Балоғат ва санъати суҳанварӣ”. Маънои калом. Ҳусни калом. Каломии шифоҳӣ ва хаттӣ. Забони адабӣ ва каломии бадеъ. Маҳорат ва санъати суҳанвар.
M2	Таърихи пайдоиши суҳанварӣ.

	Суҳаварӣ дар Юнони қадим (Бриклес, Сукрот, Афлотун, Димустанис, Арасту). Суҳанварӣ дар Рим (Фронсис Бекон). Суҳанварӣ дар Арабу Аҷам. Фанни хитоба. Тарзҳои суҳанварӣ.
М3	Адаб ва адабиёт, таъсири он дар суҳанварӣ Маъноӣ адаб. Адаб ва улуми адабӣ. Адабиёт ва муносибати он ба санъат. Мавқеи адабиёт дар таъсир ва такмили суҳанварӣ. Суҳан ва соҳибсуҳан. Қаломӣ бадеӣ–воситаи асосӣ ва аслиҳаи яқумдараҷаи суҳанвар.
М4	Ҳасоҳату балоғат дар суҳанварӣ. Маъноӣ балоғат. Маъноӣ ҳасоҳат. Суҳани шево. Заъфи таълиф, ғаробат, салосат ва ҷазолат, таъкид, ҳасоҳати қалима. Балоғати қалом ва мутақаллим. Илмӣ маонӣ. Илмӣ баён. Баён ва сабки суҳан.
М5	Илмӣ бадеъ. Санъатҳои маънавӣ ва лафзӣ Илмӣ бадеъ ва предметҳои омӯзиши он. Ақидаҳои олимони адабиётшинос оиди қаломӣ бадеъ. Муносибати лафзу маъно дар суҳани бадеӣ. Анвои санъатҳои маънавӣ ва лафзӣ. Моҳият ва хусусияти онҳо. Дар асоси ба инобат гирифтани мазмуни суҳан шакл гирифтани санъатҳои маънавӣ ва лафзӣ. Аҳамияти воситаҳои бадеӣ дар шаклу мазмуни нав қасб намудани суҳан. Моҳият ва мақоми ин навҳои санъат дар шеъри мумтози тоҷик. Тафовути санъатҳои бадеии маънавӣ ва санъатҳои лафзӣ.
М6	Офариниши суҳан ва асрори суҳанварӣ Офариниши суҳан омилҳои асосии он: мақсад, маводи лозима, тарҳ, шахсияти созанда (муаллиф). Се усули муҳим дар офариниши суҳан. Усули яқум: Риояи одоб. Усули дуюм: Барангехтан. Усули сеюм: Мавқеи овардани ҳуҷҷат ва далел.
М7	Танзими суҳан ва омилҳои асосӣ дар суҳанпайвандӣ. Омили аввал: даромади суҳан. Омили дувум: тарҳи матлаб ва тақсими он. Омили сеюм: нақли воқеа. Омили чаҳорум: исботи муддао ва ҳалли шаклҳо. Омили панҷум: фуруди суҳан ва ҳусни хотима.
М8	Равшаниӣ нутқ Ифодаи равшан ва ҳамафаҳми фикр чун муҳимтарин аломати нутқи фасеҳ. Фикри равшан – нутқи равшан, фикри торик аз ҳикматҳои қадимист. Вобастагии суҳани равшан ба омилҳои берун аз забон (экстроллингвистӣ) ва забон: ҳуб дониستاني мавзӯи суҳан ва забони модарӣ: риояи маъноӣ қалима бо ҳосияти ашъӣ – предметии он. Аҳамияти интиҳоби қалимаҳои лоиқ аз анбӯҳи ҳаммаънояшон ва қорбурди баҳангоми онҳо дар таъмини нутқи равшан. Ҳолҳои, ки бар ҳилофи ин шарт воқеъ гаштаанд. Махсусияти нутқи равшан дар шоҳаҳои муҳталифи услубҳои суҳан.
М9	Қўтоҳии суҳан Тавзеҳи қўтоҳбаёнӣ чун яке аз шартҳои балоғати суҳан. Дар

	назарияи зеби сухан. Ақидаи донишмандон ва аҳли қалам дар ин бора. Балоғат дар сухандони чи бошад? Каломи андаку маънии бисёр (Ҷомӣ). Омилҳои таъмингару кӯтоҳбаёнӣ: хуб дониستاني қоидаҳои интиҳоб ва қорбасти қалимаҳои шоиста, стоҳи аз қалимаҳо ва ҷумлаҳои, ки тартиб додани ҷумлаҳои соддаи рехтаи пурғуҷоӣ ба ҷои ҷумлаҳои дарозу тӯлонӣ дар ифодаи айнӣ як маънӣ.
M10	Дорой ва рангорангии сухан Дорой ва рангорангии нутқ чун яке аз умдатарин сифатҳои иртиботи нутқ. Нишонаҳои миқдорӣ ва сифати дар таъин намудани нутқи қамбағал. Вобастагии узвии нутқ пурсарват ба қорбурди фарвони воситаҳои забон аз рӯи салоҳият, тибқи риояи қатъии таносуби сухан дар матн, «майдони муайяни сухан». Такрори нобарҷо ҳамчун аломати барҷастаи нутқи нодор. Фарогирии сарвати луғавӣ, фразеологӣ, дониستاني муқаммалӣ қоидаҳои сарфу наҳвӣ забони модарӣ, салоҳияти забонӣ дар интиҳоб ва қорбасти бамаҳалии воситаҳои мухталифи сухан чун шартӣ асосии таъмингари дарсӣ ва гуногунии нутқ. Вуқӯъи сарвати забонӣ дар услубҳои мухталифи нутқ ба ҳар ранг вобаста ба махсусияти онҳо. Дорой имконоти зиёд будани услуи бадеӣ ва гуфтугӯи маишӣ дар ин бобат. Маъсулияти нависандагон дар боби сарнавишт, тақмили ғаномандӣ ва ҳимояи тоза ва покизагии забони модарӣ. Таъсири мутақобили услубҳои нутқ, риояи мавридгинонаи истеъмоли унсурҳои як услуб дар услуби дигар ҳамчун яке аз манбаъҳои сарватафзои забони миллӣ. Зарурати ғамхорӣ дар ҳаққи ғаномандии ҷомеи услубҳои нутқ дар доираи вижагии дохилӣ ва имконоти онҳо. Дорой ва рангорангии забони асарҳои бадеӣ ва илмӣ устод Айнӣ.
M11	Бамавридии нутқ Мақоми ҳосаи нутқи бамаврид дар байни навъҳои нутқи фасеҳ. Интиҳоб ва қорбасти воситаҳои забон дар ин хели фасоҳати сухан мувофиқи мақсад ва вазъият. Ҷанбаҳои омилҳои ғайризабонӣ ва ва забон дар ташаккули нутқи бамаврид. Вобастагии зуҳури бамавриди нутқ ба малака ва таҷрибаи суханонии гӯянда ё нависанда (дарки амиқи мавзӯи баён, эҳсоси муаммо, ҳадаф ва вазифаҳои, ки ӯ назди худ гузоштааст. Ҳикмати «Ҳар сухан ҷоеву ҳар нуқта мақоме дорад» чун пояи ташаккули нутқи бамаврид. Алоқамандии узвии ҷанбаҳои бамавриди матн, бамавриди шароит дар бунёди нутқи баҳангом. Аҳамият ва нақши бамавриди нутқ ба сифати аломати ногузири сухан воло барои зуҳури паҳлӯҳои дигари фасоҳати сухан.
M12	Навъҳои сухан

	Сухани ораста, воло ва ҳамосӣ. Гуфтугӯи ду нафар. Чаласаи илмӣ. Суханҷӯӣ ва симпозиум. Мизи гирд ё худ мудаввар. Баҳси расмӣ. Сухан аз лиҳози кайфият ва мафҳум: гуфтори сиёсӣ, нутқӣ додгоҳӣ (қазой, судӣ). Баёни илмӣ.
M13	Муҳоварат ва суҳанварӣ Одоб ва шароити муҳовара. Муҳовара ва шахсияти муҳовир. Дар кайфияти муҳоварат. Мақсади суҳан ва муҳовара. Пайванд ва рабти суҳан.
III. Тавсия ва нишондодҳо оиди машғулоти амалӣ: амалӣ (А) Мавзӯҳои машғулоти амалӣ аз рӯи фанни мазкур дар қарори зайл аст:	
A1	Ақидаҳои шоирони мумтози тоҷик доир ба суҳан
A2	Таҳлили ҳикояҳои адабиёти мумтози форсу тоҷик доир ба қадри суҳан ва одоби суҳанварӣ
A3	Суҳаварӣ дар Юнони қадим (Бриклес, Сукрот, Афлотун, Димустанис, Арасту).
A4	Илми маонӣ ва илми баён.
A5	Илми бадеъ. Санъатҳои лафзӣ
A6	Корбасти санъатҳои маънавӣ дар калом бадеъ
A7	Зарбулмасалу мақол, тамсилу ҳикоят ва зарофатгӯиву латофатҳо дар суҳанварӣ
A8	Асрори суҳанронӣ ва шахсияти суҳанвар
A9	Тарзи баёни афкор
A10	Таҳияи нутқ.
A11	Рангорангии матлаб, истифодаи аёнӣ дар суҳанварӣ
A12	Маҳорат ва санъати суҳанварӣ.
A13	Муҳоварат ва одоби суҳанварӣ

IV. Хониши мустақилона ва корҳои мустақилона

Аз рӯи фанни “Балоғат ва санъати суҳанварӣ” мавзӯҳои зерин пешниҳод карда мешавад:

№	Мавзӯҳои кори мустақилона
1.	Арасту дар бораи илми хитоба
2.	Унсурулмаолии Кайковус доир ба одоби суҳан
3.	Меъёри ҳӯрок дар санъати суҳангӯён
4.	Ақидаҳои олимони асримиёнагии форсу тоҷик дар бораи суҳан ва суҳанварӣ
5.	Латофати табъ ва риояи одоб дар санъати суҳанварӣ
6.	Илмҳои лозима барои суҳанварӣ

7.	Шароити моддӣ, зоҳирӣ, маънавӣ ва ботинӣ дар суҳанварӣ
8.	Навъҳои машқ барои суҳанронӣ
9.	Мавқеи ташҳис дар тасвирсозӣ.
10.	Мавқеи ташбеҳ дар тасвирсозӣ.
11.	Мавқеи истиора дар тасвирсозӣ.
12.	Мавқеи талмех дар тасвирсозӣ.
13.	Образи бадеӣ ва омилҳои бавҷудоварандаи он.
14.	Рамз як намуди образи бадеӣ.
15.	Образҳои маъмули адабиёти мумтози форсу тоҷик.
16.	Аҳамияти киноя ва маҷоз дар бадеияти суҳан.
17.	Аҳамияти таҳайюли бадеӣ дар бадеияти суҳан.
18.	Санъати таҷнис ва мавқеи он дар калом бадеӣ.

Мавзӯҳои таълими мустақилона аз рӯи фанни “Балоғат ва санъати суҳанварӣ” барои кушода додани мазмуну мӯҳтавои фан интиҳоб гардида, ба ташаккул додани дониши назарӣ ва амалии донишҷӯён равона карда шудааст. Аз ин рӯ донишҷӯ дар натиҷаи азхудкунии мавзӯҳои таълими мустақилона **доир ба** балоғату ҷасоҳати суҳан, омилҳои ташаккул ва таҳаввули балоғату ҷасоҳати суҳан дар асрҳои миёна, илми бадеӣ, Ақидаҳои олимони асримиёнагии форсу тоҷик дар бораи суҳан ва суҳанварӣ, латофати таъъ ва риояти одоб дар санъати суҳанварӣ маълумоти назарӣ пайдо мекунанд.

3.	V. Натиҷаҳои омӯзонидани фан (компетентсияҳои ташаккулёбанда) Донишҷӯ дар натиҷаи азхудкунии фан: - мазмун ва моҳияти фанни балоғат ва суҳанварӣ, тавсифи умумии мафҳуми «балоғат ва суҳанварӣ», мезони арзишҳои калом ва суҳан <i>ба тасаввуроти муайян соҳиб бошад.</i> - доир ба моҳияти балоғат ва ҷасоҳати суҳан, илми маонӣ, таърихи пайдоиши суҳанварӣ ва давраҳои асосии инкишофи он, латофати таъъ ва риояти одоб дар санъати суҳанварӣ, омилҳои асосӣ ва хусусиятҳои таърихию назарии навъҳои суҳанварӣ <i>ба маълумотҳои назарӣ соҳиб бошанд.</i> - дар бораи тавсифи балоғат ва суҳанварӣ ҳамчун як шохаи илми адабиётшиносӣ, айният ва тафовутҳои суҳани мучаррарӣ ва калом бадеъ, мазмун ва моҳияти навъҳои суҳанварӣ <i>ба малакаи маҳорати муайян соҳиб бошад;</i> - масъалаҳои балоғат ва ҷасоҳати суҳан, риояти одоб дар санъати
----	--

	суханвариро дар амал тадбиқ карда тавонад;
4.	VI. Методҳо ва технологияҳои таълим: • маърузаҳо • кейс-стадиҳои интерфаъл; • семинар (мантиқан фикр кардан, саволу ҷавоби тезкор); • машғулотӣ амалӣ; • бо гурӯҳҳо кор кардан; • тақдирот намудан; • лоиҳаҳои индивидуалӣ; • ассисментҳо; • лоиҳаҳо барои ҳимоя кардан ва бо ҷамъа кор кардан.
5.	VII. Талабот барои гирифтани кредитҳо: Пурра аз худ намудани мафҳумҳои назарӣ ва амалии фан, дуруст баррасӣ намудани натиҷаҳои таҳлил, иҷро намудани супориш ва вазифаҳо дар шаклҳои назорати марравӣ, таълими мустақилона ва мушоҳидаҳои мустақилона доир ба ҷараёни омӯзиш, аз рӯи назорати ниҳой супоридани кори хаттӣ.

6. АДАБИЁТҲОИ АСОСӢ:

1. Шарифов Х. Балоғат ва суханварӣ. – Душанбе: Ирфон, 2002.
2. Хӯҷаев Қ. Суханварӣ. Дастури таълимӣ барои донишҷӯён. – Душанбе: Бухоро, 2013.
3. Зеҳнӣ Т. Санъати сухан. – Душанбе, 1979.

Адабиёти иловагӣ

1. Мусулмонӣён Р. Асрори сухан.-Душанбе: Ирфон, 1980.
2. Саъдиев С. Самадов А. Адабиёт. Китоби дарсӣ барои синфи 10,- Тошкент: Ўзбекистон, 2005.
3. Самадов А. Муқаддимаи адабиётшиносӣ.-Самарқанд: нашри Ун-ти дав. Самарқанд, 2000.
4. Арасту. Поэтика. Душанбе. «Садои Шарқ», 2006,№5
5. Атоуллоҳ Маҳмуди Ҳусайнӣ. Бадоеъ-ус-саноеъ.-Душанбе: Ирфон, 1974.
6. Мусулмонӣён Р. Назарияи адабиёт. -Душанбе: Маориф, 1990.
7. Мирзоев А. Рӯдакӣ ва инкишофи ғазал дар асрҳои X-XV // Мирзоев А. Сздаҳ мақола.-Душанбе: Ирфон, 1977.
8. Шамси Қайси Розӣ. Ал-мўъҷам.-Душанбе: Адиб, 1991.
9. Шарифов Х., Тоиров У. Назмшиносӣ. Душанбе: Ҳумо, 2005,384 с.
- 10.Шафеии Кадканӣ. Муסיқии шеър. Техрон: Тўс, 1358

2.	www.wekopedia.tj
3.	file:///C:/Users/User/Desktop/Новая%20папка%20(3)/ustnoe-narodnoe-tvorchestvo.odt
1.	file:///C:/Users/User/Desktop/Новая%20папка%20(3)/RusFolklore%20vol.21%201981.pdf
7.	Дастури фан 24 августи соли 2024 тахти баённомаи рақами 1 дар шӯрои таълимий-услуги Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Ш.Рашидов маъкул карда шудааст.
8.	Масъулон ба фан/модул: А.А.Шерназаров – доктори фалсафа (PhD), дотсенти кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои шарқи хориҷии ДДС ба номи Ш.Рашидов
9.	Муқарризон: Х.Мирзоев - доктори фалсафа (PhD), дотсенти кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои шарқи хориҷии ДДС ба номи Ш.Рашидов Н.Қаюмов - доктори фалсафа оид ба фанҳои филология (PhD) дотсенти Донишгоҳи педагогии Ўзбекистон ва Финландия (tel:(91) 314 46 18)

Гуруҳи корӣ барои таҳияи таълими барномаҳои таълимӣ ва супоришоти корҳои мустақил дар асоси фармони маъмурияти Донишгоҳ аз санаи 16 августи соли 2024 қарор № 201- ij

Раис:

проф. А. Носиров

Мудири кафедра:

дотс. С.Хучакулов

Декани факултет:

проф. Ж.Элтазаров

Проректори 1-уми корҳои

таълимии ДДС ба номи Ш.Рашидов: А.А.Солеев

Шароф Рашидов номидаги Самарқанд Давлат университети тожик
филологияси ва хорижий шарқ тиллари кафедраси доценти
А.Шерназаровнинг «Балоғат ва нотиклик санъати» фанидан тузилган
фан дастурига

ТАҚРИЗ

Ушбу таълим дастури бакалавриатура таълим йўналиши талабалар
учун мулжалланган бўлиб, давлат таълим стандарти ва Ўзбекистон
Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги меъёрий
ҳужжатлари талаби асосида тузилган. Силлабус уч қисмга: кириш, асосий
қисм, ўқув ва илмий адабиётлар рўйхатига бўлинади.

Дастурнинг кириш қисмида ўқитиладиган фаннинг аҳамияти, унинг
олдига қўйилган мақсади ва вазифалари, шунингдек ўргатиш усуллари аниқ
кўрсатиб берилган.

Дастурда балоғат ва нотиклик фанининг предмети, мақсад ва
вазифалари, нотиклик тарихи, Юнон ва Римда нотиклик ва риторика,
Арастунинг «Риторика» асари. Марказий Осиё мамлакатларида балоғат илми,
фасоўат, баён илми, бадеъ илмининг ривожланиши, лафзий ва маънавий
санъатлар бадиий адабиётга таъсири ва бадиий ижоднинг махсус йўналишига
айланиши масалалари ўрин олган. Дастур муаллифлари балоғат ва нотиклик
санъатиининг ўзига хос хусусиятлари, нотиклар ҳаёти ва ижодини
ўргатишган. Сўз ва тил ҳақидаги шеърят, сухан танзими ва яратилишига
доир дастур ва қоидаларга эътибор қаратганлар.

Бундай тартибда ўқув материалларини, тақдим этиш балоғат ва
нотиклик фанини талабалар томонидан ўқув ўрганилишига қаратилган
бўлиб, уларнинг адабий-назарий масалалар моҳиятини чуқур англашига
ёрдам беради. Ана шу мулоҳазалар асосида муаллиф А.Шерназаров
томонидан тузилган «Балоғат ва нотиклик санъати» фани ўқув дастурини
ималга тадбиқ этиш мумкин.

С.Хўжакулов СамДУ тожик
филологияси ва хорижий шарқ
тиллари кафедраси мудири,
филология фанлари доктори

**Шароф Рашидов номидаги Самарқанд Давлат университети тожик
филологияси ва хорижий шарқ тиллари кафедраси доценти
А.Шерназаровнинг «Балоғат ва нотиклик санъати» фанидан тузилган
фан дастурига
ТАҚРИЗ**

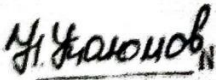
Балоғат ва нотиклик фанидан тақдим этилаётган намунавий ўқув дастури бакалавр таълим йўналишида тожик тили ва адабиёти мутахассислиги бўйича таълим оладиган талабаларига мўлжалланган. Ушбу таълим дастури бакалавриатура таълим йўналиши талабалари учун мулжалланган бўлиб, давлат таълим стандарти ва Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги меъёрий ҳужжатлари талаби асосида тузилган. Силлабус уч қисмга: кириш, асосий қисм, ўқув ва илмий адабиётлар рўйхатига бўлинади.

Дастурнинг кириш қисмида ўқитиладиган фаннинг аҳамияти, унинг олдига қўйилган мақсади ва вазифалари, шунингдек ўргатиш усуллари аниқ кўрсатиб берилган.

Дастурда балоғат ва нотиклик фанининг предмети, мақсад ва вазифалари, нотиклик тарихи, Юнон ва Римда нотиклик ва риторика, Арастунинг «Риторика» асари. Марказий Осиё мамлакатларида балоғат илми, фасоўат, баён илми, бадеъ илмининг ривожланиши, лафзий ва маънавий санъатлар бадиий адабиётга таъсири ва бадиий ижоднинг махсус йўналишига айланиши масалалари ўрин олган. Дастур муаллифлари балоғат ва нотиклик санъатининг ўзига хос хусусиятлари, нотиклар ҳаёти ва ижодини ўргатишган. Сўз ва тил ҳақидаги шеърят, сухан танзими ва яратилишига доир дастур вақоидаларга эътибор қаратганлар.

Фан дастурида «Балоғат ва нотиклик санъати» фанининг асосий масалалари ўз ифодасини топган. Улар дастурда аниқ ва тўғри белгиланган. Ана шунинг учун ҳам доцент А.Шерназаровнинг «Балоғат ва нотиклик» фанидан ёзган ўқув дастурининг амалга жорий этиш мақсадга мувофиқдир.

 Н.Н.Қаюмов, Ўзбекистон-Финландия
педагогика институти катта ўқитувчиси,
филология фанлари бўйича фалсафа
доктори (PhD)

 Н.Қаюмов NING IMZOSI
TASDIQLAYDI
O'ZBEKISTON - FINLANDIYA
PEDAGOGIKA INSTITUTI
XODIMLAR BO'LIMI BOSHLIQ

